

HISTORIA ZAKŁADU

Zakład Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych został utworzony w 1969 r. w nowo powołanym Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa. Jego powstanie poprzedziły wieloletnie badania naukowe dotyczące metod konserwacji naturalnych kamieni, metali, drewna i szkła. Prowadzili je ówcześni pracownicy Katedry Technologii i Technik Malarskich kierowanej przez doc. Leonarda Torwirta – m.in. chemicy: doc. Wiesław Domasłowski, mgr Janusz Krause oraz konserwatorzy malarstwa: mgr Bożena Soldenhoff, mgr Maria Rudy, mgr Wacław Rasnowski, mgr Adam Młyński, mgr Ryszard Mirowski. Pierwszym kierownikiem Zakładu został jego twórca doc. Wiesław Domasłowski. Po nim w roku 2000 kierownictwo Zakładu przejęła dr Jadwiga W. Łukaszewicz, z kolei jej następcą został w 2015 r. dr hab. Piotr Niemcewicz.

Od początku działalność Zakładu obejmuje trzy główne sfery: dydaktykę, badania naukowe oraz pracę konserwatorsko-artystyczną. Działalność dydaktyczna koncentruje się przede wszystkim na wykładach, ćwiczeniach, seminariach prowadzonych w ramach specjalności: konserwacja i restauracja rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego. Specjalistyczne przygotowanie pracowników oraz corocznie powiększana i modyfikowana baza aparaturowa pozwala na realizację prac konserwatorskich oraz naukowo-badawczych związanych z szeroko pojętą ochroną i opieką nad zabytkami wykonanymi z: naturalnych i sztucznych kamieni, metali i ich stopów, porowatej i nieporowatej ceramiki, szkła, drewna, kości słoniowej, bursztynu, szylkretu, masy perłowej. Znaczący wkład w rozwój naszej dyscypliny miały projekty dotyczące metod konserwacji ceglanych murów oraz detali i obiektów architektonicznych. Ważnym aspektem działalności Zakładu są badania stanu zachowania zabytków kamiennych i architektonicznych, których efektem są opracowywane programy i projekty konserwatorskie.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Zakład Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych kształci obecnie na jednolitych sześcioletnich studiach magisterskich specjalistów w zakresie konserwacji i restauracji rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego. Program kształcenia odzwierciedla interdyscyplinarny charakter działalności konserwatorskiej. Obok przedmiotów specjalizacyjnych – tj. metod konserwacji kamienia naturalnego i sztucznego, ceramiki, szkła, metali, drewna – oraz zagadnień związanych z badaniami i projektowaniem konserwatorskim, studenci uczą się rysunku (w tym anatomii plastycznej), malarstwa i przede wszystkim rzeźby, ponadto zdobywają wiedzę z zakresu historii sztuki, historii i teorii konserwacji zabytków, chemii, geologii i petrografii oraz materiałoznawstwa nieorganicznej i organicznej substancji zabytkowej, właściwości żywic sztucznych, a także technik rzeźbiarskich i zdobniczych. W efekcie absolwenci są przygotowani do wykonywania prac w zakresie konserwacji i restauracji rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego.

Celem usprawnienia procesu dydaktycznego w Zakładzie zorganizowano następujące pracownie dydaktyczne:

- konserwacji rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego,
- konserwacji metali,
- konserwacji ceramiki,
- chemiczna,

- badań i dokumentacji konserwatorskiej.

Bardzo ważnym elementem procesu dydaktycznego są plenery i zajęcia terenowe. Po I roku studiów obowiązuje studentów plener malarski, a po II, III i IV roku co najmniej miesięczne zajęcia terenowe w zakresie konserwacji zabytków kamiennych. W trakcie zajęć terenowych, prowadzonych pod opieką pracowników Zakładu, studenci wykonują wyznaczone prace przy cennych zabytkach kamiennych na terenie całego kraju. Wśród tych obiektów były m.in.: portal klasztoru w Oliwie, epitafium w katedrach pelplińskiej, gnieźnieńskiej, wrocławskiej i fromborskiej, nagrobki na cmentarzach: Żydowskim we Wrocławiu, w Osieczku koło Torunia, w Kościerzynie, na Pęksowym Brzyzku, liczne zabytki w Nieborowie i Arkadii. Od kilku lat trwają prace przy nagrobkach zasłużonych torunian na cmentarzu św. Jerzego w Toruniu (we współpracy z Towarzystwem Miłośników Torunia). Często zajęcia terenowe są organizowane we współpracy z partnerami zagranicznymi, np. we Wrocławiu studenci naszej specjalności wspólnie ze studentami i pracownikami Instytutu Geringa w Monachium zajmowali się konserwacją kaplicy Mikołaja von Gaetke w kościele św. Elżbiety. Na Ukrainie, w Żółkwi i Kamieniu Podolskim, nasi studenci pracują razem ze studentami Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Warszawie. Ponadto studenci wyjeżdżają na staże do zagranicznych pracowni konserwatorskich, m.in. w Szwecji, Niemczech, Grecji, Francji, we Włoszech. Praktyki te współfinansowane są przez Unię Europejską w ramach programów wymiany studenckiej, np. SOKRATES, ERASMUS.

Końcowym etapem kształcenia na studiach magisterskich jest przygotowanie prac dyplomowych. Studenci naszej specjalności są zobowiązani do samodzielnego przeprowadzenia konserwacji obiektu zabytkowego (z dokumentacją), wykonania rzeźby (będącej często kopią zabytku) i do rozwiązania na drodze badawczej określonego problemu konserwatorskiego (praca pisemna). Po ukończeniu sześcioletnich studiów (do 1994 r. pięcioletnich), wykonaniu prac dyplomowych i zdaniu egzaminu dyplomowego, absolwenci uzyskują tytuł zawodowy magistra sztuki w zakresie konserwacji i restauracji rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego. Absolwenci są przygotowani do rozpoczęcia studiów III stopnia, czyli studiów doktoranckich w dziedzinie nauk humanistycznych – w dyscyplinie nauk o sztuce (w zakresie konserwacji zabytków) lub w dyscyplinie sztuk plastycznych (w zakresie konserwacji dzieł sztuki).

W ramach wymiany międzynarodowej rocznie co najmniej dwoje studentów specjalności konserwacja i restauracja rzeźby kamiennej studiuje na uczelniach europejskich, studenci z zagranicy w podobnej liczbie przyjeżdżają na studia do naszego Zakładu.

Do 2016 roku specjalność konserwacja rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego ukończyło blisko 250 absolwentów.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie środowisk konserwatorskich, w ramach kształcenia ustawicznego Zakład organizuje studia podyplomowe i kursy konserwatorskie. W roku 2004 dr hab. Janusz Krause, prof. UMK zorganizował trzyletnie studia podyplomowe w zakresie Konserwacji Zabytków Metalowych. Do tej pory odbyły się dwie edycje studiów, w 2004 i 2006 r. Obecnie trwa nabór na studia podyplomowe w zakresie konserwacji zabytków archeologicznych oraz militariów z okresu pierwszej i drugiej wojny światowej.

Pracownicy Zakładu: mgr Maria Rudy, mgr Katarzyna Polak, dr Katarzyna Wantuch-Jarkiewicz i dr Alina Tomaszewska-Szewczyk prowadziły w 2010 i 2011 r. letnie kursy „Saint Clement's School for Conservation and Protection of Cultural Heritage” w zakresie konserwacji mozaiki oraz archeologicznych zabytków metalowych na St. Clement's University w Ochrydzie.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Drugim nurtem działalności Zakładu Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych są badania naukowe w zakresie konserwacji zabytków kamiennych, metalowych, ze szkła oraz ceramiki. Do najważniejszych osiągnięć w historii Zakładu zaliczyć należy: badania nad uzupełnianiem ubytków – opracowanie technologii zapraw do uzupełniania kamieni porowatych i nieporowatych, hydrofilnych zapraw epoksydowych (prof. dr hab. Wiesław Domasłowski); opracowanie metody konserwacji „mokrego” drewna, tzw. archeologicznego, uzupełnianie ubytków w drewnie piankami poliuretanowymi oraz metodę konserwacji szkła archeologicznego (dr Bożena Soldenhoff); opracowanie metodyki badań składu nawarstwień na obiektach kamiennych (dr Maria Kęsy-Lewandowska); badania nad odsalaniem kamieni porowatych, w tym metodą elektrodializy membranowej (dr Sławomir Skibiński); badania nad stosowaniem żywic sztucznych w konserwacji zabytków (dr hab. Jerzy Ciabach); opracowanie metody zabezpieczania i uzupełniania opracowań malarskich na podłożach kamiennych i metalowych oraz opracowanie nowatorskich metod konserwacji ceramiki (mgr Maria Rudy); metody usuwania nawarstwień z kamieni (dr Daniel Kwiatkowski, mgr Maria Wanat-Zakrzewska); badania warunków hydrolizy preparatów na bazie tetraetoksylanu, zastosowanie ich do wzmacniania kamieni naturalnych i sztucznych oraz analiza zmian wywołanych ich starzeniem (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz); badania nad zastosowaniem mikroemulsji silikonowych do hydrofobizacji kamieni (dr hab. Jerzy Ciabach, prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz); badania nad strukturalnym wzmacnianiem kamieni i nad hydrofobizacją kamieni oraz badania przydatności farb silikonowych do prac konserwatorskich (prof. dr hab. Wiesław Domasłowski, prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz); kompleksowe opracowanie problematyki konserwatorskiej murów ceglanych (grant KBN – kierownik projektu prof. dr hab. Wiesław Domasłowski); opracowanie metod konserwacji zabytków z cyny i stopów węglowych żelaza (dr hab. Janusz Krause, prof. UMK, mosiężnych (dr hab. Janusz Krause, prof. UMK, dr Alina Tomaszewska-Szewczyk), emalii (dr Andrzej Podgórski, mgr Arletta Piasecka, dr Alina Tomaszewska-Szewczyk), a także szkła archeologicznego (dr Anna Zaręba); badania malarstwa na podobrazii metalowym (dr Katarzyna Wantuch-Jarkiewicz); wykorzystanie elektroforezy kapilarnej w badaniach zasolenia zabytków kamiennych (mgr Wioleta Oberta); badania nad uzupełnianiem ubytków w wapieniu dębnickim i alabastrze (dr hab. Piotr Niemcewicz).

Obecnie w Zakładzie prowadzone są badania w ramach projektów finansowanych przez Unię Europejską oraz przez Narodowe Centrum Nauki, a także badania własne.

W ostatnich latach w ramach europejskich programów zrealizowano dwa projekty. Badania konserwatorskie stanu zachowania budynku Maison Migan – Akcja Trzeciego Świata, „Le Patrimoine Colonial: Une Identite a Partager” w ramach projektu KULTURA 200 były prowadzone w latach 2006–2007 (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz, dr Maria Gąsior). W ramach 6 PROGRAM RAMOWY EU zrealizowano od 2007 do 2009 r. projekt, AUTHENTICO – Methodologies for metal artefacts based on material composition and manufacturing techniques (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz – kierownik, dr hab. Michał Woźniak, prof. UMK, dr Alina Tomaszewska-Szewczyk, dr Katarzyna Wantuch-Jarkiewicz, mgr Maria Rdesińska, mgr Anna Fronczak).

W ramach grantów Narodowego Centrum Nauki realizowane (wcześniej Komitet Badań Naukowych) były badania: Konserwacja zabytkowych bursztynów (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz), Problematyka warsztatowo-konserwatorska malarstwa na miedzi na przykładzie obrazu Bartłomieja Strobla „Apostołowie u grobu Marii” z ołtarza pw. Wniebowzięcia NMP z katedry wrocławskiej (dr Katarzyna Wantuch-Jarkiewicz), Dawne techniki pozłotnicze na podłożu metalowym oraz metodyka ich konserwacji (dr Alina Tomaszewska-Szewczyk, dr Katarzyna Wantuch-Jarkiewicz), Konsolidacja zabytkowych emalii (dr Alina Tomaszewska-Szewczyk, dr Andrzej Podgórski, mgr Arletta Piasecka), Problematyka technologiczna i konserwatorska budownictwa warownego terenu państwa zakonu krzyżackiego (XIII–XV w.), Badania budowy i właściwości cegieł formatowych oraz zapraw murarskich (mgr Karolina Witkowska), Konserwacja mosiężnych płyt nagrobnych (dr Alina Tomaszewska-Szewczyk), Problematyka konserwacji malarstwa na podłożu metalowym (dr hab. Janusz Krause, prof. UMK, dr Alina Tomaszewska-Szewczyk, dr Katarzyna Wantuch Jarkiewicz).

Ponadto w ramach badań statutowych oraz własnych realizowane są tematy: Opracowanie metody zabezpieczania i uzupełniania zabytków z kości słonowej, polichromowanych zabytków z wosku oraz skorupy jaja strusiego, masy perłowej, zabytków archeologicznych (ceramika antyczna) (mgr Maria Rudy). Problematyka konserwatorska zabytków z betonu i żelbetu (dr Aleksandra Galińska-Grubecka), metody konserwacji secesyjnych dekoracji w narzucie (mgr Dobromir Dombek), Problematyka technologiczna i konserwatorska zabytków architektury ceglanej (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz), metody konserwacji i rekonstrukcji zabytkowych rzeźb i nagrobków kamiennych, badania nad występowaniem oryginalnych złocień i polichromii na kamieniach porowatych, marmurach i alabastrach oraz nad zabezpieczeniem i uzupełnieniem marmurów oraz alabastrów (dr hab. Piotr Niemcewicz), Badania metod konserwacji ceramicznej okładziny wraz z rzeźbami na elewacji północnej Domu Towarowego Renoma we Wrocławiu (mgr Katarzyna Polak).

W ramach 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej pracownicy Zakładu brali czynny udział w zajęciach oraz organizacji warsztatów w Lizbonie (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz) i w Toruniu (prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz, dr hab. Piotr Niemcewicz, mgr Wioleta Oberta, mgr Katarzyna Polak, mgr Maria Rudy). Natomiast w programie Horyzont 2020 w ramach projektu IPERON jest realizowany temat „Diagnostic strategies for assessment of stone conservation” (activity Leader – prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz).

Pracownicy Zakładu opublikowali około 300 prac naukowych i monografii, uczestniczyli w blisko 150 konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Dowodem uznania dla nowatorskiego charakteru i wysokiego poziomu realizowanych w Zakładzie badań było dwukrotne – w roku 1988 i 2008 – powierzenie mu przez międzynarodowy komitet naukowy przygotowania International Congress on Deterioration and Conservation of Stone – odbywających się co cztery lata najważniejszych konferencji skupiających badaczy i konserwatorów zabytków kamiennych.

DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA I KONSERWATORSKA

Pracownicy Zakładu mają bogaty dorobek w zakresie praktycznej konserwacji zabytków. Obejmuje on niezliczone ilości obiektów – od ważnych dzieł architektury po cenne wyroby rzemiosła z kolekcji muzealnych. Wśród materiałów poddawanych działaniom konserwatorskim są: kamień naturalny i sztuczny, także polichromowany,

cegła, zaprawy, tynki, drewno architektoniczne, metale zdobione różnymi technikami zdobniczymi jak emaliowanie, niello, ceramika, szkło, materiały szlachetne: bursztyn, kość słoniowa, szylkret i inne. Zadania konserwatorskie pracownicy realizują samodzielnie lub w zespołach, także kierują zespołami konserwatorskimi lub nadzorują je. Prace te stwarzają też możliwość wzbogacania oferty dydaktycznej z jednej strony, z drugiej zaś pozwalają na zastosowanie osiągnięć badawczych w praktyce. Znaczna część dorobku konserwatorskiego Zakładu przedstawiona jest wraz z dorobkiem Profesora Wiesława Domasłowskiego.

Realizacje konserwatorskie specjalistów zatrudnionych w Zakładzie mają często charakter pionierski, wymagają prowadzenia skomplikowanych badań i eksperymentów, m.in. ze względu na różnorodność materiałów, których dotyczą. Do ich najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć:

- zabytki architektury – elewacje ratusza we Wrocławiu (z wystrojem rzeźbiarskim), elewacje katedry w Pelplinie i w Olsztynie, kościołów średniowiecznych z terenu ziemi chełmińskiej i Warmii, elewacje Collegium Maximum w Toruniu, wnętrze manierystycznej kaplicy NMP w katedrze wrocławskiej;
- rzeźby kamienne i nagrobki – rzeźby na moście w Kłodzku, epitafia na elewacji kościoła św. Marii Magdaleny we Wrocławiu, rzeźby na Moście Tumskim we Wrocławiu, na Starym Rynku w Poznaniu, portale w Trzebnicy, w katedrze w Pelplinie, portale z piaskowca gotlandzkiego w Toruniu i w Gdańsku, portale w kościołach w Mnichu, Głogowcu, w kościele Cystersów w Sulejowie i na Gamla Stan w Sztokholmie (Szwecja), portale, nagrobki i pomniki w katedrach we Włocławku, w Łowiczu, w Poznaniu, w Płocku, w archikatedrze w Gnieźnie, dzieła znanych rzeźbiarzy: nagrobek Zbigniewa Oleśnickiego czy Piotra z Bnina dłuta Wita Stwosza, Tumba św. Wojciecha wykonana przez Hansa Brandta, nagrobki rodziny Górków i bp. Adama Konarskiego autorstwa Hieronima Canavesiego, nagrobek prymasa Wawrzyńca Gembickiego wykonany przez Sebastiana Salę, nagrobek bp. Benedykta Izdzieńskiego dzieło Jana Michałowicza z Urzędowa; wyjątkowy charakter miała też restauracja nagrobka Jana Tarty z kościoła Matki Boskiej Łaskawej w Warszawie;
- przedmioty rzemiosła artystycznego i obiekty archeologiczne: sarkofagi rodu Opalińskich z Sierakowa, emalie malarskie z Limoges z XVI i XVII w. pochodzące z Muzeum Króla Jana III w Wilanowie, zespół kafli Wielkiego Pieca z Dworu Artusa w Gdańsku, archeologiczne obiekty metalowe z okresu halszackiego, z pochówków popielicowych, szkatuły z bursztynu z Muzeum w Malborku, zespół pucharów szklanych z Brzegu.

W ostatnich latach pracownicy Zakładu zmierzali się z nową i bardzo trudną problematyką konserwacji zabytków ze zbrojonego betonu. Otrzymali do renowacji popiersia znamienitych Polaków z Muzeum Rolnictwa w Szreniawie oraz współpracowali przy konserwacji dwóch baraków w Muzeum Auschwitz-Birkenau i dźwigarów kratownicowych mostu na rzece Warcie na stacji Poznań-Starołęka.

Pracownicy Zakładu wykonali również wiele konserwatorskich kopii zabytków o wyjątkowej wartości artystycznej i historycznej. Należy wśród nich wymienić: rekonstrukcje pilastrów w kaplicy Zygmuntońskiej na Wawelu, kopie płyt mosiężnych: Konrada von Liebenstein z kościoła parafialnego w Nowym Mieście Lubawskim dla Germanisches Nationalmuseum w Norymberdze oraz przedstawiającej Kallimacha w pracowni według projektu Wita Stwosza z kościoła Dominikanów w Krakowie, kopię pamiątkowej (przedwojennej) płyty z pomnika Mikołaja Kopernika w Warszawie dla Muzeum Okręgowego w Toruniu, kopię Drzwi Gnieźnieńskich dla Fundacji św.

Wojciecha, kopię barokowych aniołów z pospolitego marmuru dla Muzeum Diecezjalnego w Płocku.

Z realizacjami konserwatorskimi są bezpośrednio związane projekty obejmujące badania konserwatorskie i programy prac konserwatorskich. Pracownicy Zakładu mają wkład w przygotowanie projektów konserwatorskich dla wielu zabytków w Polsce i za granicą, w tym pomników historii: katedr w Gnieźnie, w Kamieniu Pomorskim, we Fromborku, w Pelplinie, ulicy Włókienniczej w Łodzi, zamku krzyżackiego w Toruniu, a także katedr w Poznaniu, Koszalinie i Olsztynie, przedproży na Długim Targu w Gdańsku, zamku w Liwie, ruin zamku krzyżackiego w Grudziądzu, ratusza w Lubece, Bramy Frydlandzkiej w Kaliningradzie, zamku kapituły warmińskiej w Olsztynie, kapliczek na Warmii, cmentarza polskiego w Żytomierzu oraz licznych innych zabytków ważnych dla historii i kultury polskiej.

Liczbę realizacji konserwatorskich związanych z Zakładem znacząco powiększają zadania, w których pracownicy uczestniczyli jako członkowie komisji konserwatorskich, prowadząc nadzory konserwatorskie i pisząc ekspertyzy. Wśród obiektów, którymi się zajmowali, były Wyspa Wielkanocna, cytadela w Casbah w Algierii, cmentarze na Monte Cassino i w Bolonii.

Swe doświadczenie zawodowe pracownicy Zakładu wykorzystują pełniąc funkcje ekspertów, rzeczoznawców Ministra Kultury i Dziedzictwa Kulturowego, Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków, Związku Polskich Artystów Plastyków, uczestnicząc w Radzie Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa, Radach Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków w Łodzi i Poznaniu, Radzie Prezydenckiej Prezydenta Miasta Torunia, w Korpusie Ekspertów Narodowego Centrum Nauki.

Zespół pracowników Zakładu tworzą naukowcy i wykładowcy, a także pracownicy naukowo-techniczni i techniczni. Nie zostali oni wymienieni wcześniej, przy omawianiu dorobku Zakładu, ale ich udział jest niezbędny zarówno w pracach badawczych, jak i dydaktyce. Całe zawodowe życie z Zakładem związali: dr Jan Gembal, dr Maria Kęsy-Lewandowska, technicy: Michał Górski, Barbara Kraska, Krzysztof Lisek, Barbara Ziółkowska. W krótszych okresach pracowało z nami kilkoro chemików, głównie w obszarze badań instrumentalnych, które ostatnio prowadzi mgr Wiesława Topolska. Nieoceniona jest mgr Monika Kujawa zajmująca się badaniami i pracą organizacyjną.

W kształtowaniu wrażliwości artystycznej studentów naszej specjalności istotną rolę od początku odgrywają artyści rzeźbiarze, zatrudnieni w Zakładzie KEiDA do roku 1998, a następnie w Zakładzie Rzeźby Instytutu Artystycznego. Wcześniej byli to: mgr Witold Marciniak, mgr Michał Rosa, art. rzeźb. Józef Szczypka, prof. UMK, a obecnie: dr hab. Andrzej Borcz, prof. UMK; prof. dr hab. Iwona Langowska, prof. dr hab. Alicja Majewska, dr hab. Grzegorz Maślewski, dr Sebastian Mikołajczak, dr Aleksander Pascal i dr Maciej Wierzbicki.

Swój znaczący wkład w działalność dydaktyczną i badawczą mieli pracownicy niepracujący już w naszym Zakładzie. Oprócz osób wcześniej wymienionych byli to asystenci: mgr Krystyna Boryk-Józefowicz, mgr Włodzimierz Domagalski, mgr Dobromir Dombek, mgr Janusz Dorau, mgr Joanna Duszyńska, mgr Sambor Gawiński, mgr Jacek Gryczewski, mgr Szymon Jużków, dr Daniel Kwiatkowski, mgr Mariusz Mathes, mgr Małgorzata Obajtek, mgr Arletta Piasecka, mgr Małgorzata Sadowska-Mathes, mgr Marek Sobociński oraz mgr Maria Zakrzewska.

Przedstawiony tu niezwykle bogaty i bardzo zróżnicowany dorobek Zakładu oraz wszystkich pracowników zatrudnionych w nim od chwili jego utworzenia zawdzięczamy prof. dr. hab. Wiesławowi Domasłowskiemu, długoletniemu kierownikowi i twórcy

toruńskiej szkoły konserwacji rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego. Dzięki Jego zdolnościom i umiejętnościom badawczym oraz organizacyjnym powstała unikatowa na skalę światową konserwatorska placówka naukowo-badawcza, świetnie wpisująca się w zapoczątkowany na toruńskiej uczelni przez doc. Leonarda Torwirta i prof. Jerzego Remera, interdyscyplinarny kierunek rozwoju myśli konserwatorskiej.

Wytyczone przez Profesora kierunki badawcze i opracowane nowatorskie na owe czasy metody kształcenia studentów zaowocowały też w postaci absolwentów – specjalistów wysokiej klasy. Absolwenci Zakładu utworzonego, a następnie kierowanego od 1969 do 2000 r. przez prof. dr. hab. Wiesława Domasłowskiego byli i są cenionymi specjalistami, a ich działalność konserwatorska znana jest w kraju i za granicą (m.in. Australia, Niemcy, Stany Zjednoczone, Francja, Szwecja). Blisko półwieczna działalność Zakładu Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych ukształtowała wysoką pozycję toruńskiej szkoły konserwacji kamienia w Polsce i na świecie.